

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1981-1982

22 DECEMBER 1981

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heer J. Somers —

**houdende bevordering van de beiaardkunst
‘in Vlaanderen door wijziging van het koninklijk
besluit van 13’ oktober 1959 tot vaststelling
van de voorwaarden voor de toekenning van een
eerste prijs in de koninklijke muziekconservatoria,
gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 1 februari 1969
en 20 augustus 1976**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De overheid en de officiële muziekwereld brengen nog steeds te weinig waardering voor de beiaardkunst op. Nogtans is de beiaardkunst een oorspronkelijk cultuurelement van onze zuidelijke Nederlanden.

In de achttiende eeuw beschikten onze gewesten over honderd van de driehonderd beiaarden uit de gehele wereld. In het begin van de twintigste eeuw telde ons land nog nauwelijks veertig bespeelde beiaarden. De grootmeester van de moderne beiaardkunst, Jef Denijn, was de medestichter en directeur van de allereerste beiaardschool ter wereld, die nog steeds zijn naam draagt en die de beiaardkunst en -techniek ver over onze grenzen heeft uitgedragen. Toen de school in 1922 haar deuren opende, hebben de stad Mechelen en de Staat deze school met alle middelen geholpen. De „Koninklijke Beiaardschool Jef Denijn – Internationaal Hoger Instituut voor Beiaardkunst” stimuleerde de aangroei van het aantal bespeelde beiaarden tot meer dan honderd in België, tot ongeveer evenveel in de Verenigde Staten van Amerika, tot een zeventigtal in Nederland, terwijl Engeland, Frankrijk, Duitsland en zelfs Zuid-Afrika en Nieuw-Zeeland volgen met een kleiner aantal.

De grootste uitstraling van deze Mechelse Beiaardschool

gaat echter uit van haar leerlingen, die afkomstig zijn uit enkele tientallen landen, waaronder zelfs Australië en Mexico. Twee oud-studenten, Raymond Keldermans en Leen 't Hart, hebben immers zelf een beiaardschool opgericht, de één in Illinois VSA, de andere in Amersfoort Nederland.

Mechelen waakt als het ware over de beiaardkunst, werkt aan haar voortdurende uitbreiding en stimuleert onophoudelijk haar artistiek niveau in de geest die Jef Denijn en zijn leerling en opvolger Staf Nees bezielde : „De torens moeten blijven «zingen» : eeuwig !”

Indien we echter weten dat de Nationale Beiaardschool te Amersfoort – gesticht door een leerling van de Mechelse Beiaardschool – door het Rijk werd erkend en gemachtigd is officiële diploma's toe te kennen, waardoor men daar leerkrachten beiaardkunst diplomeert, en dat een andere oud-leerling van de Mechelse Internationale Beiaardschool, Jacques Lannoy, een beiaardschool te Tourcoing stichtte, die eveneens staatsdiploma's uitreikt, . . . dan moeten we beseffen dat de zuidelijke Nederlanden en onze Internationale Beiaardschool te Mechelen in haar leidinggevende functie op het wereldvlak inzake de beiaardkunst belemmerd wordt, daar onze school geen „eerste prijs beiaard” mag uitreiken en dus ook geen erkende leerkrachten beiaard kan diplomeren.

Door ons voorstel van decreet zal onze Zuidnederlandse Beiaardschool eveneens leerkrachten beiaardkunst kunnen voortbrengen en wordt de waardering van de beiaardkunst bekrachtigd door officieel erkende diploma's, die het zullen mogelijk maken in de conservatoria en daarvan afhangende muziekscholen een officieel erkende, initiale cursus „beiaard” in te richten gegeven door erkende leerkrachten.

De tijd is rijp voor een doorgedreven professionele aanpak van deze vorm van kunstbeoefening. Ook gewone muziekacademies en muziekscholen moeten jonge Vlaamse melomanen kunnen inwijden in de overweldigende muziek die door een beiaard tot leven kan komen. Daartoe zijn echter leerkrachten nodig, zoals men thans beschikt over pianoleraars, vioolleraars, gitaarleraars en anderen.

De oplossing ligt in het instellen van een „eerste prijs beiaard”, toe te kennen aan studenten aan de Internationale Beiaardschool te Mechelen. Die school met haar specifiek programma, opgesteld door Jef Denijn en zijn opvolgers, voldoet volledig aan de eisen van een solistisch instrument. De internationale uitstraling van de Beiaardschool Jef Denijn, de mogelijkheid een ruimere schaar musici vertrouwd te maken met de beoefening van de beiaardkunst en op dit vlak gelijke tred te houden met onze buurlanden zijn de hoofdbekommernissen die aan de basis liggen van dit voorstel van decreet. Verder kan het bijdragen om het sociaal statuut van onze beiaardiers merkkelijk te verbeteren en de beiaardkunst gepast te beschermen.

Dit voorstel van decreet stelt dan ook dat een eerste prijs beiaard kan behaald worden door de leerlingen van de „Koninklijke Beiaardschool Jef Denijn – Internationaal Hoger Instituut voor Beiaardkunst” te Mechelen, die geslaagd zijn voor de voorgeschreven eindexamens van deze school en voordien aan één van de koninklijke muziekconservatoria een eerste prijs notenleer en een tweede prijs harmonie behaald hebben, of voordien laureaat van het Lemmensinstituut werden.

Tevens werd in de mogelijkheid voorzien om een eerste prijs beiaard retroactief toe te kennen aan personen die reeds gediplomeerd werden door de beiaardschool te Mechelen, en die aan de voormelde voorwaarden voldoen.

Indien deze toevoeging niet zou voorzien worden dan zouden de huidige beiaardiers, die in gelijke omstandigheden dezelfde proeven beiaard hebben afgelegd voor een officiële jury van conservatoriumdirecteurs, zoals bijvoorbeeld Peeters, D'Hooghe, Cabus en anderen, niet over een eerste prijs beiaard beschikken en niet volwaardig officieel als beiaardier erkend worden. Zo zouden ook de beiaardiers Piet Van den Broeck en Jos D'hollander bijvoorbeeld, thans leerkrachten aan de Mechelse Beiaardschool, zelf in een minderwaardige situatie staan tegenover de kandidaten die zij opleiden om ze te kunnen bekronen met een eerste prijs beiaard.

Bovendien zal men door deze toevoeging de mogelijkheid openlaten aan sommige retroactief gediplomeerden, die reeds les geven in onze muziekscholen een initiale cursus beiaard te organiseren, wat onder meer in de geest en de bedoeling van het voorstel van decreet ligt. Deze aanvulling zal de bevordering van de beiaardkunst praktisch onmiddellijk ten goede komen. Het zou anders immers nog jaren duren alvorens de cursus beiaard zou kunnen gedoceerd worden in de muziekscholen, namelijk tot op het ogenblik dat iemand de eerste prijs beiaard zonder de retroactieve maatregel zou behalen en als docent zou kunnen optreden. Daardoor zou de onderbouw voor de Beiaardschool – namelijk de initiale cursus in onze plaatselijke muziekscholen – voorlopig nog niet kunnen verwezenlijkt worden, terwijl juist deze initiale cursus op oefenbeiaarden, de belangstelling voor het instrument beiaard kan vergroten en een selectie kan verwezenlijken in verband met de kandidaat-leerlingen voor de Beiaardschool.

De goedkeuring van ons voorstel zal ongetwijfeld de waardering en belangstelling voor de beiaardkunst in de hand werken en dit typisch Zuidnederlands cultuurgoed tot verdere bloei brengen. Deze herwaardering houdt ook een hulde in aan allen die via de beiaardkunst hebben bijgedragen tot de uitstraling – over de hele wereld – van de Zuidnederlandse cultuur en de Vlaamse eigenheid. Daarom onderwerpen wij dit voorstel met vertrouwen aan de uitspraak van de Vlaamse Raad.

J. SOMERS

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet.

Artikel 2

In het koninklijk besluit van 13 oktober 1959 tot vaststelling van de voorwaarden voor de toekenning van een eerste prijs in de koninklijke muziekconservatoria, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 1 februari 1969 en 20 augustus 1976, besluit van 13 maart 1972, wordt een artikel 1 ter ingevoegd waarvan de tekst luidt als volgt :

„Artikel 1 ter

Een diploma van eerste prijs beiaard wordt toegekend aan de leerlingen van de (Koninklijke Beiaardschool Jef Denijn – Internationaal Hoger Instituut voor Beiaardkunst» te Mechelen, die geslaagd zijn voor de voorgeschreven eindexamens van deze school en voordien aan een van de koninklijke muziekconservatoria een eerste prijs notenleer en een tweede prijs harmonie behaald hebben of voordien laureaat van het Lemmensinstituut werden.

Retroactief wordt tevens een eerste prijs beiaard toegekend aan de nu reeds gediplomeerden van de Beiaardschool te Mechelen, die aan de voorwaarden vermeld in dit artikel voldoen.”

J. SOMERS
